

SUMMER SERIES

WITH RABBI SILBER AT SUBURBAN ORTHODOX

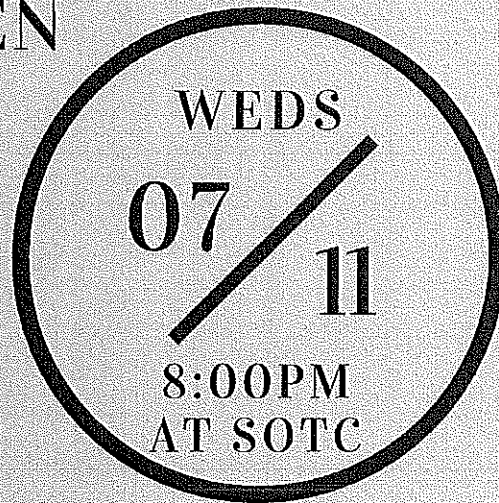
SHIUR 2 LIVE WEDS, ADDITIONAL SHIURIM AT RABBISILBER.COM

INSPIRED PARENTING: RAISING HAPPY & HEALTHY CHILDREN

STRATEGIES FOR
MODERN CHALLENGES:

- CREATING PASSION
FOR JUDAISM
- BALANCING CAREER
AND FAMILY
- PARENTING IN THE
AGE OF TECHNOLOGY

SPONSORED BY MAYEER & ADINA SCHWARZBAUM IN HONOR
OF THEIR DAUGHTER TAL'S BIRTHDAY

INSTITUTE
FOR JEWISH CONTINUITY
OPPORTUNITIES FOR LIFE LONG LEARNING

Inspired Parenting: Raising Happy and Healthy Children

Rabbi Shmuel Silber

1. משלי פרק כב פסוק ו

חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה:

6. Train a child according to his way; even when he grows old, he will not turn away from it.

2. גר"א על משלי (כב:ו)

חנוך לנער על פי דרכו, כשהוא עוד נער, ואז גם כשיזקין לא יסור ממנה. והעניין כי האדם אי אפשר לו לשבור דרכו, כלומר מזלו שנולד בו ... אלא שניתנה הבחירה ביד האדם שיוכל לאחוז במזלו ולהעמידו כפי שירצה, או צדיק או רשע או בינוני, וכמו שמארו, האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא. אמר רבי אשי: אי אומנא, אי גנבא, אי טבחא, אי מוהלא (שבת קנו). ... זהו שנאמר חנוך לנער על פי דרכו – לפי דרך מזלו וטבעו, כן תחנכהו לעשות מצוות ואז גם כשיזקין לא יסור ממנה. אבל כשאתה מכריחו נגד מזלו, עתה ישמע לך מיראתו אותך. אבל אחר כך בעת יוסר עולך מעל צוארו יסור מזה, כי אי אפשר לו לשבר מזלו.

Rav Elijah ben Shlomo Zalman Kremer, (Vilnius April 23, 1720 – Vilnius October 9, 1797), was a Talmudist, halakhist, kabbalist, and the foremost leader of mitnagdic (non-hasidic) Jewry of the past few centuries. He is commonly referred to in Hebrew as *ha-Gaon he-Chasid mi-Vilna*, "the saintly genius from Vilnius".

3. חובת התלמידים

Ⓐ חובת לעצמה היא תיבת חנוך, ונאמרה על הוצאת ההבשרת אשר בארץ או בכלי מן הכח אל הטועל, אם לא נוציאה תשאר בהעלם וצריכים אנו להוציאה ולחנך את האיש וזוה שיעשה לבעל מלאכה זו, וחבית זו חכלי לתשמישם, כל חדר לתשמישו אשר הוא מוכשר וחכלי לתשמישו אשר הוא מוכשר.

Ⓑ וכשאמרה תיבת זו על חנוך הבנים, או הכונה היא לגדל ולטמח את טבעו והכשרתו של הילד שנמצאה בו במידת קטנה או בכח ובהעלם לכך ולגלותה וכיון שהאיש הישראלי עוד בילדותו דוח ד' נשמת שדי טמונה וגנוזה בו, צריכים לגדל ולחנך אותו להוציאה לגלותה ולהפריחה וחי' ליהודי נאמן עובר את ד' בתורתו מעצמו יחטף, ומדרכו גם כי יזקין לא יסור, והמצוה אף המרגיל אינו בטוח שהבן או התלמיד והמצוה המתרגל יעשה כמצותו, גם כשיגדל ויחי' ברשות עצמו, ועל זה צוה שלמה המלך חנוך לבשר וכו', החנכה, אל קדבו תחודו, ואת קדושת הישראל אשר בו בהעלם תגלה, ורק אז גם כי יזקין לא יסור ממנת.

Ⓒ וכיון שכן, לא בכל הנערים שוח הוא החנוך, תלוי הוא בכלי נער ונער כפי טבעו ודעתו, מידותיו וכו', ואותם על המחנך להכיר, ולא די לו למחנך אם רק את עצמו ודעתו לכך יכיר, כי גם במחנך הדיבר תלוי, לא ברעתו ובחי' עצמו בלבד ישמש ויטעל, יצוה ויורה, רק גם ברעה ובחי' התלמיד יאהו. ישמש ויטעל, ולא מה שיצוה ייחנך לוח יצוה ויחנך לתלמיד אחר השונה ממנו בטבעו, רצונו, מידות וכו'. וזה רמז לנו שלמה המלך חנוך לנער ע"פ דרכו, על פי דרכו של כל אחד ואחד.

Rav Kalonymus Kalman Shapira (or Klonimus Kalmish Szapira) (1889–1943), was the Grand Rabbi of Piaseczno, Poland, who authored a number of works and was murdered by the Nazis during the Holocaust.

4. 7 Habits of Highly Effective People

... WILL SOLVE.

A few years ago, my wife Sandra and I were struggling with this kind of concern. One of our sons was having a very difficult time in school. He was doing poorly academically; he didn't even know how to follow the instructions on the tests, let alone do well on them. Socially he was immature, often embarrassing those closest

to him. Athletically, he was small, skinny, and uncoordinated—swinging his baseball bat, for example, almost before the ball was even pitched. Others would laugh at him.

Sandra and I were consumed with a desire to help him. We felt that if “success” were important in any area of life, it was supremely important in our role as parents. So we worked on our attitudes and behavior toward him and we tried to work on his. We attempted to psych him up using positive mental attitude techniques. “Come on, son! You can do it! We know you can. Put your hands a little higher on the bat and keep your eye on the ball. Don't swing till it gets close to you.” And if he did a little better, we would go to great lengths to reinforce him. “That's good, son, keep it up.”

When others laughed, we reprimanded them. “Leave him alone. Get off his back. He's just learning.” And our son would cry and insist that he'd never be any good and that he didn't like baseball anyway.

Nothing we did seemed to help, and we were really worried. We could see the effect this was having on his self-esteem. We tried to be encouraging and helpful and positive, but after repeated failure, we finally drew back and tried to look at the situation on a different level.

As Sandra and I talked about the concepts I was teaching at IBM and about our own situation, we began to realize that what we were doing to help our son was not in harmony with the way we really *saw* him. When we honestly examined our deepest feelings, we realized that our perception was that he was basically

inadequate, somehow “behind.” No matter how much we worked on our attitude and behavior, our efforts were ineffective because, despite our actions and our words, what we really communicated to him was, “You aren't capable. You have to be protected.”

We began to realize that if we wanted to change the situation, we first had to change ourselves. And to change ourselves effectively, we first had to change our perceptions.

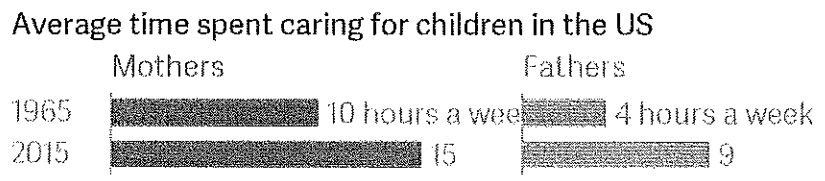
the Personality and Character Ethics, I realized that Sandra and I had been getting social mileage out of our children's good behavior, and, in our eyes, this son simply didn't measure up. Our *image* of ourselves, and our role as good, caring parents, was even deeper than our *image* of our son and perhaps influenced it. There was a lot more wrapped up in *the way we were seeing* and handling the problem than our concern for our son's welfare.

As Sandra and I talked, we became painfully aware of the powerful influence of our own character and motives and of our perception of him. We knew that social comparison motives were out of harmony with our deeper values and could lead to conditional love and eventually to our son's lessened sense of self-worth. So we determined to focus our efforts on *us*—not on our techniques, but on our deepest motives and our perception of him. Instead of trying to change him, we tried to stand apart—to separate *us* from *him*—and to sense his identity, individuality, separateness, and worth.

Through deep thought and the exercise of faith and prayer, we began to see our son in terms of his own uniqueness. We saw within him layers and layers of potential that would be realized at his own pace and speed. We decided to relax and get out of his way and let his own personality emerge. We saw our natural role as being to affirm, enjoy, and value him. We also conscientiously worked on our motives and cultivated internal sources of security so that our own feelings of worth were not dependent on our children's "acceptable" behavior.

As we loosened up our old perception of our son and developed value-based motives, new feelings began to emerge. We found ourselves enjoying him instead of comparing or judging him. We stopped trying to clone him in our own image or measure him against social expectations. We stopped trying to kindly, positively manipulate him into an acceptable social mold. Because we saw him as fundamentally adequate and able to cope with life, we stopped protecting him against the ridicule of others.

He had been nurtured on this protection, so he went through some withdrawal pains, which he expressed and which we accepted, but did not necessarily respond to. "We don't need to protect you," was the unspoken message. "You're fundamentally okay."

A P.L.A.S.T. M.I.P.S. Yearbook

5. זריעה ובנין בחינוך (הרב שלמה וולבה זצ"ל)

צמיחה ובנין

- (A) בתפילת עמידה אנו מברכים שתי ברכות בענין ירושלים: בונה ירושלים, ומצמיח קרן ישועה. האחת שה' בונה ירושלים, והשנייה שה' מצמיח את המשיח.
- (B) צמיחה ובנין אלו שתי פעולות שונות.
- (C) צמיחה היא תהליך טבעי בעולם הזה: מה שנזרע באדמה צומח מעצמו. עץ צומח מאליו. פרח צומח מאליו.
- (D) בנין הוא דבר שאדם עושה. מניח יסוד, ואחר-כך מניח נדבך על-גבי נדבך עד שחבית מוכן.
- (E) על דרך זו נבין את ענין הצמיחה והבנין בחינוך ילדינו (וגם בחינוך עצמנו). אם רוצים שהילד יצמח ליהודי הלומד תורה ומקיים מצוות, צריכים לזרוע בו את הזרע של תורה. הוא אשר אמרו חז"ל:
- (F) קטן היודע לדבר, אביו מלמדו תורה וקריאת שמע. תורה מה היא? אמר רב המגנא: "תורה צוה לנו משה".
- סוכה מב.
- (G) דברים אלו הם הם הדברים שבהם יהיה שורש דיבורו. זוהי הזריעה. הילד שומע לראשונה בחייו שיש לנו תורה, וחייה לנו נביא גדול, משה רבנו עליו השלום, והוא ציווה לנו לקבל אותה עם מצוותיה. כמובן, לאחר שהתבואה נזרעה, והיא מתחילה לצמוח, היא זקוקה לגשם. כך גם ילד, אחרי זריעת ראשונה זו, הוא זקוק ל"גשם" המרווח ומצמיח אותו. אצל הילד זוהי האווירה החמה של הבית והיחס החם אליו מצד אביו ואמו, ויחד עם זה – הדוגמה החיה של החורים, בקיום מצוות בשמחה ואמירת ברכות בכוונה.

על הבניין שבחינוך אנו מוצאים באבות ה, כא: (1)
 בן חמש למקרא, בן עשר למשנה, בן חמש-עשרה
 לגמרא.

כאן לימדונו חז"ל שיש מדרגות בתהליך בניין האדם (2)
 לתלמיד חכם, והחינוך למדרגות אלו צריך להיות מותאם
 להתפתחות הטבעית של הילד. זהו כלל גדול בחינוך. אסור
 לדרוש מהילד דברים שמצד גילו והתפתחותו עדיין אינו
 מסוגל להבינם ולקיימם, הוא ימאס בהם ויתחמק מהם עד
 כמה שיכול, וזה גורם נזק רב להתפתחות הרוחנית שלו.

ילד הוא יצור חי. הוא גדל, וכמו שהוא גדל בגופו כך הוא (3)
 גדל גם בנפשו, ברוחניותו. גידול של ילד צריך טיפוח, כמו
 גידול של עץ או של תבואה. דגש מיוחד צריך לשים כאשר
 מדובר בתהליך של זריעה. אם רוצים שיצמח משהו מסויים
 – צריך לדייק ולזרוע בדיוק את הדבר שאותו רוצים,
 ואחר-כך הזרע יצמח מעצמו בתהליך הטבעי.
 מצד שני יש בניין. צריכים לבנות אדם. אי-אפשר לסמוך (4)
 על הצמיחה העצמית לבדה.

אם אני בונה ילד ומקנה לו מעלות, ואיני מתייחס לכוח (5)
 הצמיחה שלו – אזי כוח הצמיחה הולך ומתנוון, והילד נהיה
 רובוט. מסתמא הוא עושה מה שאמרו לו, אבל אין בו חיות
 פנימית. כשהילד הזה יגדל – גם אז יעשה מה שצריך, אבל
 יוזמה עצמית לא תהיה לו. מפני שיוזמה עצמית באה מכוח
 הצמיחה וכוח הצמיחה כבר מזמן התנוון ונרקב. נשאר
 "אדם-רובוט".

אם נוהגים לילד לצמוח ולגדול מבלי לבנות אותו – יוצא (6)
 פרא אדם.

אם בונים את הילד מבלי להתייחס אל כוח הצמיחה שבו (7)
 – עושים ממנו רובוט.

הצירוף של שני הדברים יחד, של כוח הצמיחה ומעשה (8)
 הבניין, זהו החינוך.
 זאת אומרת: צריכים לבנות ילד בהתייחסות אל צמיחתו.

6. 7 Habits of Highly Effective People (50)

... is about. It's a principle-centered, character-based,
 "inside-out" approach to personal and interpersonal effectiveness.
 "Inside-out" means to start first with self; even more funda-
 mentally, to start with the most *inside* part of self—with your para-
 digms, your character, and your motives.

It says if you want to *have* a happy marriage, *be* the kind of person who generates positive energy and sidesteps negative energy rather than empowering it. If you want to *have* a more pleasant, cooperative teenager, *be* a more understanding, empathic, consistent, loving parent. If you want to *have* more freedom, more latitude in your job, *be* a more responsible, a more helpful, a more contributing employee. If you want to be trusted, *be* trustworthy. If you want the secondary greatness of recognized talent, focus first on primary greatness of character.

The inside-out approach says that private victories precede public victories, that making and keeping promises to ourselves precedes making and keeping promises to others. It says it is futile to put personality ahead of character, to try to improve relationships with others before improving ourselves.

Inside-out is a process—a continuing process of renewal based on the natural laws that govern human growth and progress. It's an upward spiral of growth that leads to progressively higher forms of responsible independence and effective interdependence.

I have had the opportunity to work with many people—wonderful people, talented people, people who deeply want to achieve happiness and success, people who are searching, people who are hurting. I've worked with business executives, college students, church and civic groups, families and marriage partners. And in all of my experience, I have never seen lasting solutions to problems, lasting happiness and success, that came from the outside in.

7. דע את ילדיך (1)

דע את ילדיך

1

- (A) גשתדל איפוא, להסביר את הדברים באופן ברור ובארוכה.
- (B) נפתח בדוגמא. בשעטומיץ נולד לבני הוגג, תינוק או תינוקת. כפי שכולנו מכירים, בימים הראשונים ואף מעבר לכך, כמעט שלא קיימת הבעה מדרך הנולד להורים, ואם נקצין את הדברים, הרי שמולנו קיים גוש בשר שעושה תנועות ופעולות מינימליות בלבד. הבה נתבונן. האם בשלב זה אין אהבה מצד ההורים כלפי ילדם?
- (C) התשובה הברורה היא, בודאי שקיימת אהבה! והמסקנה המתבקשת מכך למתבונן, שהבסיס הראשוני של האהבה מתחיל כדבר סתום, ואיננו נובע מהחלק הגלוי אצל הילד, ללא כל קשר לרמת הכשרונות שלו, כמה הוא נחמד, כמה הוא חביב, כמה הוא מצליח.
- (D) לעומת זאת, כאשר אדם נושא בן או בת זוג, האהבה ביניהם מתחילה לאתר שנערכת היכרות, ורק לאחר שהאחד מכיר ומוקיר את תכונותיו ואישיותו של השני, הוא מחליט להתקשר עמו.

הרי, שהאהבה הטבעית של ההורים לילדיהם שאנו מכירים [שהיא רצויה, חשובה ומוכרת]. אינה מתחילה מההיכרות עם הילד, אלא היא מתחילה מנקודת גולמית, בשלב שעדיין איננו מכירים את תכונותיו ונקודות האופי שלו [לעיתים ניתן להבחין מעט במראהו החיצוני ומכאן לזכור, דבר שפעמים רבות אף הוא משתנה כבגרות]. ואיכ זהו בסיס של אהבה שמוטבע בנפש ההורים לילדיהם, וזהו שורש האהבה של ההורים לילדים - אהבה עצמית ללא קשר לתכונות כל שהם.

מה קורה כשהילדים גדלים? ההורים מתחילים לאט לאט להכיר אותם, מהגיל הקטן עד שהילד מתבגר יותר, ובשלב זה כל הורה יכול להכיר את הדברים הטובים של ילדו, את תכונותיו השליליות, כשרונויותו, נטיותיו וכו'.

והנה, ישנה תופעה נפוצה, שכאשר יש לאדם כמה ילדים בבית, לעיתים קיימת נטייה של התחברות ואהבה מצד האב או האם כלפי אחד מהילדים יותר מלאחריו, ולכאורה אם האהבה לילדים היתה נשארת תדיר כפי שהיא היתה בשעה שהילד נולד, איכ תופעה כזו לא היתה קיימת [אלא איכ היו סיבות חיצוניות, בקשרים שקדמו ללידת התינוק וכו'].

ומכיון שתופעה זו נפוצה כל כך, איכ לכשנתבונן בעומק, נבזיין שהאהבה שלנו לילדים מתחלקת לשני חלקים: כאשר הילד נולד, האהבה של ההורים אליו היא אהבה טבעית, כיון שהוא הבן שלהם, כיון שהיא הבת שלהם - ותו לא, ללא כל קשר לתכונותיהם, לאופיים ולכשרונותיהם, אלא אהבה בסיסית לילד כנזות שהוא.

ובשלב שלאחר מכן נבנית אהבה נוספת, שהיא אכן מבוססת על גילוי אישיותו ותכונותיו של הילד, ופתוצאה מכך, כאשר התכונות שמתגלות הן חיוביות, הרי שגילוי זה גורם לקירבה נוספת אל הילד, וכאשר התכונות הן שליליות, גילוי התכונות עלול לגרום לריחוק ממנו, שחרי כידוע, התכונות שמתגלות הן לא תמיד רק הצד החיובי, ולכן פעמים רבות הם אינם תורמים לקשר עם ההורים.

בדרך כלל, ככל שהילד הולך ומתבגר, החלק של האהבה המותנית תופסת מקום נכבד יותר, לעומת האהבה הטבעית שמקבלת באופן יחסי הדחקה מסויימת, היחס של ההורים לילד מוזהה עם הדימוי שלו בעיניהם, והאהבה הגלויה כלפיו מותנית בכך. [אכן, האהבה הטבעית עדיין קיימת בפנימיות, שהרי היא היתה קיימת אף בתחילה ללא כל קשר לתכונות האופי, אולם היא גדתקת למעמקי הנפש].

